Jip en Janneke spelen anarchistje

Pluk, uit Pluk en de Pettenflat, is een kraker, een milieuactivist en een voorvechter van dierenrechten. Otje legt de racistische grondslagen van de staatsbureaucratie bloot en toont hoe mensen zonder papieren onderdrukt worden. Andere werken van Annie M.G Schmidt schoppen tegen de bekrompen en preutse moraal van de jaren vijftig. De verhalen van Jip en Janneke echter, misschien wel haar beroemdste werk blijft hierin achter.
De twee kinderen zijn juist een toonbeeld van de conservatieve verhoudingen tussen man en vrouw: Jip schreeuwt vaak alles bij elkaar en trekt zich niets aan van anderen, maar als Janneke een keer boos wordt heeft ze meteen een woede probleem. Ook zitten er seksistische en racistische elementen in de verhalen.

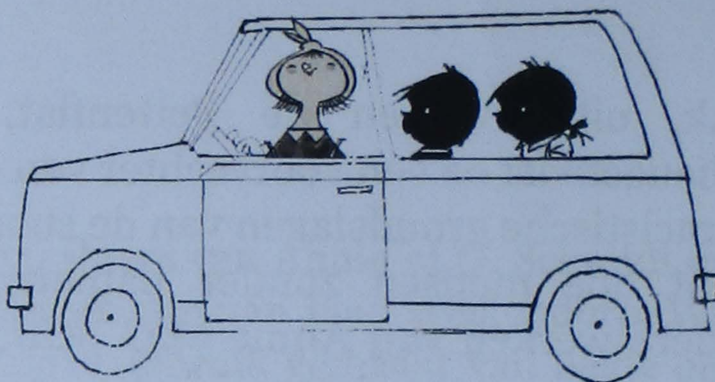
We hebben de verhalen herontdekt doordat één van ons ze heeft gelezen om Nederlands te kunnen leren, in gesprekken is toen het idee ontstaan van 'manarchist Jip' en dat het een leuk idee zou zijn om via Jip en Janneke verhalen een kritiek te uiten op de seksistische Amsterdamse politieke scene. Dat idee hebben we uiteindelijk laten varen, we vonden het leuker om de karakters te gebruiken om een minder cynische kijk te geven van de kraakscene en juist het anarchisme te vieren. Oom Paul, een karakter uit de verhalen die maar één keer voorkomt (Een oom met een baard), hebben wij tot Amsterdamse kraker gemaakt. We hopen dat het resultaat er mag zijn en dat ook deze verhalen gelezen en geliefd zullen worden door jong en oud.

- De schrijvers

Oom Paul

Naar oom Paul

Het is de eerste dag van de zomervakantie. Jip en Janneke zijn erg opgewonden. Zij zitten in de auto met de moeder en vader van Janneke. Ze gaan een weekje logeren. Logeren bij oom Paul. Jannekes gekke oom met een baard.

Jullie moeten wel voorzichtig zijn hoor. Oom Paul is een beetje een vreemde man. Hij is een beetje radicaal.
Waarom is hij zo gek? Ik vind hem aardig, zegt Jip.
Ik ook, zegt Janneke, maar zijn baard is wel eng.

In Amsterdam is het heel druk. Overal rijden autos en fietsen en trams. Het huis van oom Paul staat ook in Amsterdam. Oom Paul woont samen met vrienden in een oude kerk. Een gekraakte kerk. De buitenkant zit helemaal vol met verf.
Ik vind het mooi, zegt Janneke.
Nou, ik weet het niet hoor, zegt haar moeder.

Daar is de radicaal! roept Jip opeens. En oom Paul komt aangelopen.
Wat is een radicaal, oom Paul? vraagt Janneke.
Laat me even denken. Radicalen gaan tot de wortel van een probleem om het op te lossen, legt hij uit.
Bah, ik houd niet van wortelen, zegt Jip.
Je moet ze maar wel opeten Jip. En jullie moeten wel braaf zijn, zegt Jannekes vader.
Ja hoor, zeggen ze allebei.

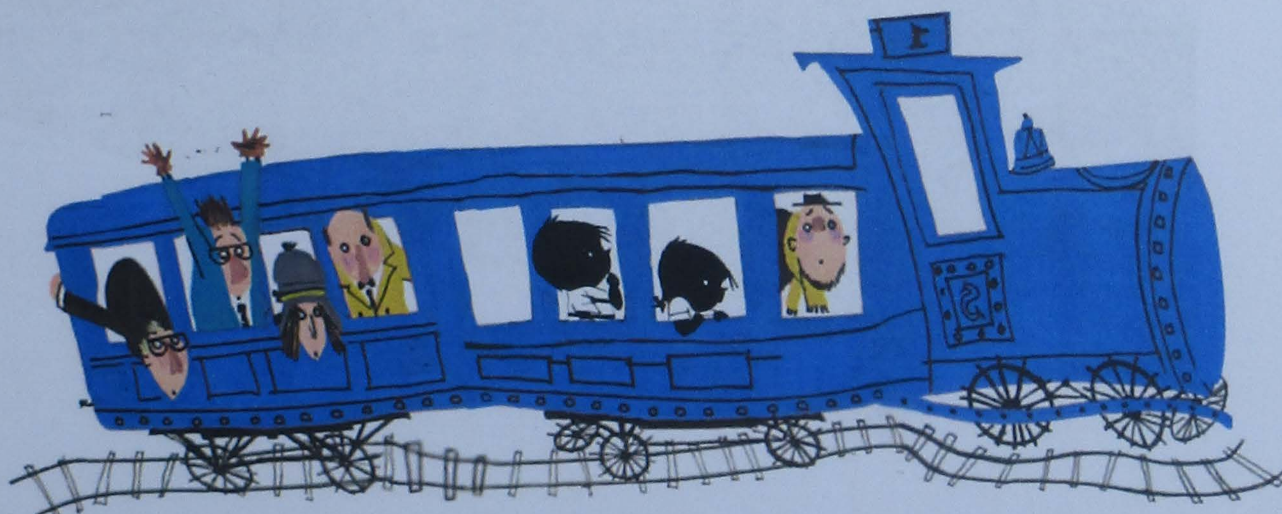
Tot over een week!
De kinderen krijgen allebei een zoen van vader. En een knuffel van moeder.
De ouders van Janneke stappen weer in de auto.
Daaag! roepen Jip, Janneke en Oom Paul.

De demonstratie

Het is heel warm. Jip en Janneke staan in de tram in Amsterdam. Ze gaan naar het vondelpark. Oom Paul heeft de lunch ingepakt. Een heuse picnic.
De tramrit gaat heel leuk. Ze kunnen veel zien. Alle grachtjes en bruggen en mensen op straat.
En dan opeens. Boem. Daar stopt de tram. De bestuurder drukt op de bel. Triiiiing, doet de tram. Jip valt bijna voorover. Oei!

Hè, roept Janneke. Wat is er gebeurd?
Nu zien ze waarom de tram is gestopt. Er zijn heel veel mensen op straat. Ze roepen heel hard en ze hebben doeken vast.
Oom Paul, waarom zijn die mensen boos? vraagt Jip.
Nee Jip, ze zijn niet boos. Het is een demonstratie. Kun jij lezen wat erop de banner staat?
Jip doet zijn best, maar hij kan het niet lezen. Janneke ook niet.
Het is in het Engels, maar ze bedoelen 'een andere wereld is mogelijk', legt oom Paul uit.
Het zijn anarchisten. Net als ik.

Triiiing, daar begint de tram weer met rijden.
Later wil ik ook een anarchist zijn, zegt Janneke.
Misschien wel, lacht oom Paul. Maar eerst gaan we naar het park.

ANOTHER WORLD is
POSSIBLE

Anarchistje spelen

Ik ben een anarchist, zegt Jip.
En hij maakt een cirkel A op zijn hand met een zwarte markeerstift.
Net als op de vlaggen.
Ik ben ook een anarchist, zegt Janneke.
Maar je lijkt niet op een anarchist, zegt Jip. Ik wel, kijk maar. En hij houdt zijn hand omhoog.
Ik vind het lelijk, roept Janneke. Maar ik ben wél een anarchist!
Nietes, zegt Jip. Hij maakt met de stift een hele grote cirkel A op de deur van de keuken.

Nu mag ik, zegt Janneke en zij pakt de stift uit Jips hand. Ze tekent een poes op de muur. Het is Siepie. Heel knap.
Bah! Zo is het niet goed. Siepie is geen anarchist. Siepie is een kat.
En Jip grijpt de stift. Daar!
Hij tekent een hele grote A over Jannekes tekening.
Dat is stom zegt ze. Janneke begint te huilen.

Oom Paul komt binnen en pakt een spuitbus van de grond.
Kom kinderen, als een anarchist, zegt hij, mag je alles tekenen. Samen tekenen ze een giraffe op de muur.

Bob de krakershond

Oom Paul is druk aan het schilderen. Daarom moeten Jip en Janneke Bob uitlaten.
Bob is een hond. De hond van oom Paul.
Bob is een echte krakershond. Met grote tanden en heel veel haar. Bob blaft soms heel hard. Janneke vindt dat eng, maar hij is ook erg lief. Hij is net een vriendelijke beer.

In het park komen Jip en Janneke veel leuke honden tegen.
Die is lief, die hond daar, zegt Janneke. Ze wijst naar een korte dikke tekkel.
Bijna net zo lief als Takkie, zegt Jip.
Dag mevrouw, groet Janneke. Wat een schattige hond.
Zou ik 'm mogen aaien? vraagt Jip.
Ja 'tuurlijk. Wel zachtjes hoor, zegt de mevrouw.
Ik ook, zegt Janneke.

Kwak kwak, doet er een eend in de vijver. Janneke wil het lieve hondje aaien. Woef! Nu rent Bob opeens blaffend naar de vijver. Woef!

Nee, stop! Janneke rent achter hem aan. Net op tijd kon Janneke het touw vastpakken.
Maar Bob rent toch het water in. En Janneke ook. Plons! Daar ligt ze met haar neus in het water. Jip helpt haar overeind en daarna moet hij heel hard lachen.
Bob en Janneke waren klets en kletsnat.
Toen ze weer thuis kwamen, zei oom Paul: och hemeltje. Wat zien jullie eruit?
Ik heb Bob en Janneke uit het water gered! roept Jip. Janneke liet het touw los.
Nee, stommerd! Je hebt niet geholpen. Je hebt alleen maar gelachen, zegt Janneke boos.
Oh, zegt oom Paul, dus jij bent de heldin vandaag?
Ja, roept Janneke trots als een pauw.
Jip, zegt oom Paul, is dat waar? Het is niet erg aardig om er met de eer vandoor te gaan.
Het spijt me, zegt Jip beschaamd.
Nou, willen jullie allebei een chocolade melk om op te warmen?
Ja, met slagroom, roept Janneke.

Jip leert wortelen eten

In het huis van oom Paul is het druk. Vandaag is het donderdag. Dan komen er veel mensen eten. Heel veel. Wel dertig! In de huiskamer ligt een gigantische stapel groenten. De winkel wilde ze weggooien. Maar nu zijn ze hier. Alle groenten moeten naar de keuken in een grote pan. Een hele grote pan soep. Iedereen helpt mee. Jip en Janneke ook. Jip pakt twee worteltjes, één in elke hand en loopt naar de keuken. Janneke doet hetzelfde.

Onderweg terug naar de stapel groenten loopt Janneke tegen oom Paul op.
Sorry, zegt Janneke verlegen.
Oom Paul vindt het niet erg. Ik heb niets laten vallen, zegt hij. En jij kan er ook nog wel bij. Wil je op mijn rug zitten? Dan gaan we naar de keuken.
Ja, roept Janneke.

Janneke zit op de schouders van oom Paul. Zo gaan ze naar de keuken. Jip loopt er achteraan met nog twee worteltjes.

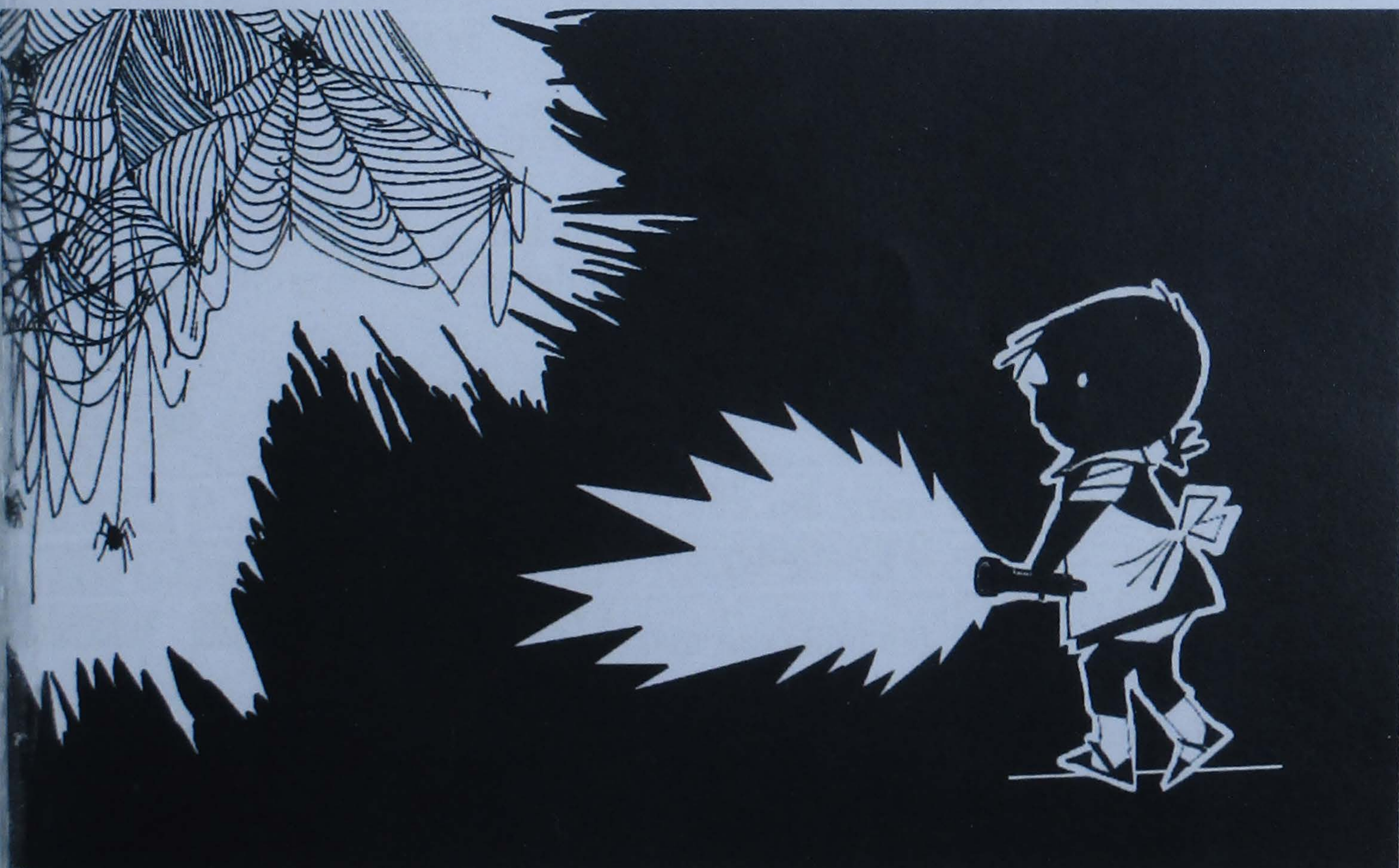
Tak tak tak tak, doen de messen op de tafel. Het hele huis helpt mee snijden. Jip en Janneke roeren in de soep. De pan is zó hoog. Ze kunnen er maar net bij. Jip staat op een trappetje en Janneke op een stoel. Zo gaat het best.

Het eten is klaar. Jip en Janneke zitten tussen twee mensen. Ze kennen ze niet. Maar het is wel gezellig. Eerst was er wortelsoep. Daarna was er pasta met wortelsaus. Als dessert was er worteltaart. En eigenlijk vond Jip het best wel lekker. Vooral de taart.

Janneke op zolder

Jip en Janneke logeren in een kraakpand. De gekraakte kerk van oom Paul. En helemaal bovenin zit een zoldertje. Janneke wil naar de zolder toe. Zij wil op avontuur. Jip kijkt naar de ladder. Het is hoog. En het is donker. Hij is bang.
Nee, zegt Jip. Ik wil niet omhoog. Ik wil beneden met de hond spelen.
Bangerik, zegt Janneke. Ik durf wel.
Ik ook, zegt Jip aarzelend. Ik ben niet bang hoor.
Jip zet een stap. Krak, doet de vloer. Krak! En Jip springt terug.
Pffff, proest Janneke uit. Dan ga ik wel, zegt ze.
Ik ben niet bang voor spoken. En ik neem wat moois voor je mee.
Dapper klimt Janneke het trappetje op.

Op zolder is het donker. Janneke kan niet zoveel zien.
Zij neemt een stap vooruit. Heel voorzichtig. En nog één. En nog een kleine stap. Totdat ze bij een raampje komt. Doordat raampje schijnt een heel klein beetje licht.

Nu kan Janneke wat beter zien. In de hoek van de zolder staat een kist. Een echte schatkist.
Die ga ik aan Jip laten zien, denkt ze.
Ze pakt de kist vast. En ze trekt aan de kist. Heel hard! Oeh! De kist is wel zwaar. Maar het lukt net.

Jip staat beneden bij het trappetje. Hij wacht op Janneke. Het duurt wel lang.
Boem. Jip schrikt op. Klap. Pats! De schatkist van Janneke ligt zomaar beneden. En Jip schreeuwt het uit. Help een spook. We worden aangevallen.

Janneke steekt haar hoofd door het trappengat. Kijk Jip, ik heb een schatkist gevonden. En samen maken ze de kist open. Maar in de schatkist zit helemaal geen schat. Alleen maar een heleboel lakens.
Jammer, zegt Jip. Ik wilde een piraat zijn.
Maar nu kunnen we wel spookje spelen, zegt Janneke.
En toen deden ze dat.

Verf op het spokendoek

Het stinkt in de kerk. Overal ruikt het naar verf. Jip en Janneke zijn op zoek naar de geur.
Ze volgen hun neus. Helemaal naar de grote hal.
Ah. Ze zien het al. Iedereen is aan het schilderen. Op hele grote doeken.

Hé. Dat is mijn spokendoek, zegt Janneke.
Oh, dat wist ik niet, zegt Tom, een kraker met rood haar. Mag ik ‘m gebruiken als spandoek?
Zoals bij de optocht? vraagt Jip
Ja precies, zegt Tom. Willen jullie meehelpen?
Ja! roepen ze allebei.
Hier. Op dit doek mogen jullie wat maken. Met deze spuitbus.

Oef! Janneke drukt heel hard op de knop van de spuitbus. Maar het helpt niet. Het is te zwaar.
Oef! Jip vindt het ook moeilijk.

Gelukkig is er ook nog gewone verf. In een pot. Maar geen kwasten. Hoe kunnen ze nou verven? Ze willen zo graag helpen.

Hoep. Jip lost het op. Hij stopt zijn hand zó in de pot. Oh, dat is leuk! Het is net stempelen. Janneke doet ook mee. Met hun handen en voeten verven ze het doek. Een echte knoeiboel!
Wat een goed idee, zegt oom Paul. En hij maakt ook een afdruk op het doek. En Tom ook. En nu wil iedereen mee doen. Zelfs de hond.

Wat een mooi doek is het geworden.

Naar huis

Aan het einde van de week gaan Jip en Janneke weer naar huis.
Vader en moeder komen ze ophalen met de auto.
Zijn jullie zoet geweest? vraagt vader.
Ik lust nu wel wortelen, zegt Jip.
En ik ben een anarchist geworden, zegt Janneke.
Nou, is dat niet mooi? Kom, in de auto, zegt moeder.
Iedereen staat buiten. En iedereen zwaait naar elkaar.
Het is wel verdrietig. Maar Jip en Janneke missen Takkie de hond. En ook Siepie de kat.
En toen gingen Jip en Janneke weer naar huis.

Jip en Janneke zijn karakters van Annie M.G. Schmidt en de fantastische tekeningen zijn van Fiep Westendorp. Wij hebben voor deze uitgave gebruik gemaakt van beide om een nieuwe draai te geven aan een oud verhaal. We hopen dat we hiermee niemand overstuur maken, zie het als 'fan fiction'.

Geprint door: Paperjam Collectief

